

Тасдиқ мекунам»

Ректори МДТ «Донишгоҳи давлатии

Хучанд ба номи академик Бобочон

Ғафуров» д.и.т., профессор

Усмонзода А.И.

соли 2024

ХУЛОСАИ

чаласаи васеи ғайринавбатии кафедраҳои назарияи иқтисодӣ ва технологияҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёти МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (протоколи №11 аз 21.06.2024)

Ба кори диссертационии унвонҷӯ Эшбоев Ҷонибек Абдумаликович мавзуи «Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли соҳибқори шабакавии вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.06 - Иқтисодиёти соҳибкорӣ.

Диссертатсия дар кафедраи назарияи иқтисодии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» иҷро карда шудааст.

Эшбоев Ҷонибек Абдумаликович соли таваллуд 1989, шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Соли 2012 МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»-ро аз рӯи ихтисоси «Системаҳои таъмини бехатарии маълумот» хатм намуда, соҳиби дараҷаи бакалаври муҳандис-тадқиқотчӣ шудааст.

Соли 2014 дар МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» дараҷаи магистро аз рӯи ихтисоси «Системаҳои таъмини бехатарии маълумот - ҳифзи ахбор» ба даст овардааст.

Аз соли 2015 то 2017 ба ҳайси аспиранти кафедраи назарияи иқтисодӣ фаъолият намуда, дар мавзуи «Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли соҳибқори шабакавии вилояти Суғд)» таҳқиқот бурдааст.

Фаъолияти илмӣ-педагогии худро аз соли 2015 ҳамчун ассистенти кафедраи «Технологияҳои ҳифзи ахбор»-и МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» оғоз намудааст. Аз соли 2022 ба вазифаи муаллими кафедраи барномарезӣ интихоб гардида то ҳол фаъолият бурда истодааст.

Эшбоев Қонибек Абдумаликович имтиҳонҳои номзадиро бомуваффақият супоридааст, ки шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳонҳо аз қониби МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» ва Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ дода шудааст.

Мавзӯи диссертатсияи Эшбоев Қонибек Абдумаликович таҳти унвони «Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли соҳибкории шабакавии вилояти Суғд)» дар ҷаласаи Шурои олимони МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» таҳти №9 аз 26 февралӣ соли 2015 тасдиқ гардидааст.

Роҳбари илмӣ: Исмоилов Мамараҳим Мирзораҳимович – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии факултети иқтисодии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров».

Муқарризон:

Азимов Абдумавлон Ҷалилович – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон.

Саидов Мустафохон Каримович – номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи иқтисодиёт ва идоракунии Донишкадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқот.

Раванди бемайлон ва босуръати ҷаҳонишвӣ, ташаккули вазъи мувофику муносиби ташаккули технологияи ҷадиди муосири истеҳсолот ба рушди нумӯи навҳои комили хоҷагидорӣ, аз ҷумла иқтисодиёти шабакавӣ, технологияи нави фаъолияти иқтисодиёти шабакавӣ, яъне соҳибкории шабакавӣ бешубҳа мусоидат намуд.

Иқтисодиёти шабакавӣ ва соҳибкории шабакавӣ нисбат ба шаклҳои анъанавии фаъолияти иқтисодӣ афзалиятнокии зиёд дошта, самаранокии ислоҳоти иқтисодиро таъмин менамояд.

Санаи 23.12.2022 дар Паём ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз қониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои муаззами миллат Эмомалӣ Раҳмон чунин садо дод, ки «...соли 2022 корҳо ҷиҳати устувор нигоҳ доштани нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ, коҳиш додани таъсири хавфҳои эҳтимоли ба иқтисоди миллӣ, фаъолияти босуботи низоми бонкӣ, афзоиши истеҳсоли маҳсулоти саноативу кишоварзӣ, беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ ва дастгирии соҳибкорӣ тақвият пайдо карда, рушди иқтисоди миллӣ дар сатҳи 8 фоиз таъмин карда шуд... Ҷамчунин, дар панҷ соли охир шумораи қарзгирандагон аз 564 ҳазори соли 2018 то ба 2 миллиону 336 ҳазор дар соли 2022 расида, 4,1 баробар афзоиш ёфтааст, ки фаъолнокии иқтисодии аҳоли ва соҳибкоронро

нишон медиҳад. Дар ин давра ҳаҷми умумии қарзҳои додашуда 55 миллиард сомони ро ташкил кард, ки 36 фоизи он ба соҳибқорӣ истиҳсоли ро сур меояд».¹

Вобаста ба иқтисоди Тоҷикистон аҳаммиати иқтисодии шабакавӣ беназир буда, самаранокии низоми иқтисодиро таъмин менамояд. Зеро он қобилият ва хусусияти эҷодқорӣ соҳибқориро нишон медиҳад.

Ғайр аз ин, соҳибқорӣ шабакавӣ омили асосии рушди иқтисодии муносири рақамӣ (инноватсионӣ) мебошад, зеро мақсади рушди соҳибқорӣ дар кишвар, пайдо намудан ва зиёд намудани ғоида ва бештар қонеъ гардондани талаботи аҳоли ба молу хизматҳо мебошад.

Бинобар ин соҳибқорӣ шабакавӣ технологияи нави ғайолият ва усули хоҷагидорӣ бозорӣ мебошад ва рақобатпазирии иқтисодии вилояти Суғд ва Ҷумҳурии Тоҷикистонро таъмин менамояд.

Соҳибқорӣ шабакавӣ ба рушди муҳити устувори соҳибқорӣ мусоидат мекунад. Дар навбати худ, муҳити соҳибқорӣ муносибатҳои истиҳсоли-шабакави ро ташаккул дода, ҳамқорӣ соҳибқорон, ширкатҳо ва муассисаҳо ро такмил медиҳад. Аз ин ро, ба соҳибқорон, аз ҷумла соҳибқорони вилоят, дигар минтақаҳо барои шикат намудан, амалисозии равобити иқтисодӣ ва ҳам ғайолияти тичоратӣ дар бозори ҷаҳонӣ соҳибқорӣ шабакавӣ мусоидат менамояд.

Ин ва дигар нуқтаҳои марбут ба он моҳият ва аҳаммиати ҳам назариявӣ ва ҳам методии инкишоф ва рушди нумӯи соҳибқорӣ шабакави ро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос намуда, аз ин нуқтаи назар зарурияти таҳқиқи масъалаи мазкур дар заминаи соҳибқорӣ шабакавӣ дар вилояти Суғд вуҷуд дорад.

Дарачаи таҳқиқи мавзуи илмӣ. Муаммоҳои назарияи соҳибқорӣ дар умум аз ҷониби як қатор олимони хориҷиву ватанӣ аз ҷумла М. Кастелс, Ф. Котлер, А. Н. Асаул, И. Р. Сивелев, Й. Шумпетер, Р. Каплан, Ф. Махлуп, Д. Ю. Мирополский, С. П. Курдюмов, С. А. Дятлов, Р. А. Гаврилова, Е. М. Мезентсев, Г. Бенеско, М. Ю. Шерешева, О. У. Юлдашева, А. М. Юнусов ва дигарон таҳқиқ шудааст.

Аз байни олимони ватанӣ асарҳои Асрорзода У.С. (рушди соҳибқорӣ саноатии минтақа), Бойматов А.А., (назарияи маркетинг дар соҳибқорӣ), Қодиров А. Л. (ғайолияти тичорати электронӣ), Ҷӯрабоев Г. (соҳибқорӣ саноатӣ дар иқтисодии бозорӣ), Исмоилов М. М. (унсурҳои инноватсионӣ дар иқтисодии шабакавӣ), Комилов С. Ҷ. (рушди инноватсионии иқтисодии кишвар), Ризозода Т. Р. (рушди назарияи соҳибқорӣ ва иқтисодии минтақаҳо), Назаров А. А. (низомии иқтисоди рақамӣ), Раҷабов Р.

¹ Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ» 23.12.2022, шаҳри Душанбе

К. (шаклҳои соҳибқорӣ инноватсионӣ кишвар), Шарифзода М.М. (рушди назарияи соҳибқорӣ ва самаранокии маркетинг), Шаропов Ф. Р. (технологияи рақами дар шабакаҳои савдо), Хоҷаев В. Ф. (Нақши технологияи иттилоотӣ дар низоми идоракунӣ), Дадоматов Д. Н. (ташаккул ва рушди фаъолияти соҳибқорӣ саноатӣ), Ҳабибов С. Ҳ. (муаммоҳои рушди соҳибқорӣ инноватсионӣ), Хоҷаев П. Д. (рақобатпазирии корхонаҳои саноати дар рушди иқтисодии минтақа), Фақеров Ҳ. Н. (рушди соҳибқорӣ тичоратӣ), Аҳмедов Ф. В. (соҳибқорӣ корхонаҳои хурд дар минтақа) ва дигаронро қайд кардан ба маврид доништа мешавад.

Дар қорҳои мавриди назар сохтори шабакавӣ ва рушди соҳибқорӣ дар соҳаҳои гуногуни иқтисодӣ таҳқиқ шудааст. Аммо таҳқиқот оид ба ташаккул ва рушди соҳибқорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хусусан, дар мисоли соҳибқорӣ шабакавӣ ҳам ҷумҳурӣ ва ҳам вилоят кофӣ нест, ки сабаби интихоби мавзӯи таҳқиқотро муайян менамояд.

Робитаи таҳқиқот бо барномаҳо ва ё мавзӯи илмӣ. Қори диссертатсионӣ ва натиҷаҳои он дар ҷаҳорҷӯбаи СМР мамлакат дар давраи то соли 2030, дар амал тадбиқ намудани Консепсияи иқтисодӣ рақамӣ ва раванди саноатикунӣ босуръат нигаронида шуда, ба раванди индустрикунонии истехсолот ва ташаккули иқтисодӣ инноватсионӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон иртибот дорад.

ТАВСИФИ УМУМИИ ТАҲҚИҚОТ

Мақсади таҳқиқоти ташаккул ва рушду соҳибқорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли соҳибқорӣ шабакавӣ ва таҳияи тавсияҳои амалӣ барои таъмин кардани самаранокии он мебошад.

Бинобарон, чунин вазифаҳои таҳқиқот муайян шудаанд:

- иқтисодӣ шабакавӣ ва асосҳои назариявӣ онро тасниф ва ҳам низомбандӣ намудан;
- сармояи зеҳнии иқтисодӣ шабакавиро арзёбӣ намудан;
- асарбахшии фаъолияти тичорӣ шабака дар минтақа мавриди арзёбӣ қардан;
- заминаҳои беҳбуди механизми тавсеаи тичорати онлайн таъин намудан.
- муайян намудани роҳҳои баланд бардоштани самаранокии рушди соҳибқорӣ шабакавӣ вилояти Суғд ва Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Объекти таҳқиқот: муносибатҳои иқтисодӣ, ки бо иқтисодӣ шабакавӣ ва соҳибқорӣ алоқаманд мебошанд.

Предмети таҳқиқот ташаккул ва рушди соҳибқорӣ дар бахши шабакавӣ вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

Фарзияи таҳқиқот фарогири рушди назарияи иқтисодӣ шабакавӣ ва соҳибқорӣ шабакавӣ, рушди устувори иҷтимоӣ-иқтисодӣ миллиро таъмин

менамояд ва барои ҳалли Концепсияи иқтисодиёти рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳадафи 4-уми Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон – саноатикунони босуръат нигаронида шуда, бо «Барномаи саноатикунони босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025» ва табдили модели рушди саноатӣ-аграрии мамлакат иртибот дорад.

Пойгоҳи таҳқиқот. Диссертатсия дар МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» солҳои 2015-2023 ба анҷом расидааст.

Асосҳои методологии таҳқиқот. Мавриди таҳқиқ қарор додани асоси масоили марбут ба инкишоф ва ташаккули соҳибкорӣ, аз ҷумла соҳибкории шабакавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи истифода аз методҳои умумии илмӣ: синтез, муқоиса, индуксия ва дедуксия, таҳлили омӯрӣ ва таҳқиқоти монографӣ сурат гирифтааст.

Асосҳои назариявии таҳқиқот. Асосҳои назариявии таҳқиқотро коркарди концептуалии классикиву муосири иқтисодӣ дар заминаи масъалаҳои ташаккул ва рушди соҳибкорӣ ташкил медиҳад. Ҳамчунин, зимни таҳияи рисолаи мазкур диссертант таҳқиқотҳои назариявии олимони ватанӣ ва ҳам бурунмарзиро перомуни ҷанбаҳои гуногуни ташаккули соҳибкории шабакавӣ, иқтисодиёт, аз ҷумла иқтисоди бозорӣ ва ҷойгоҳи иқтисоди миллии дар шароити муосир, барномаҳои давлатӣ, инчунин ҳуҷҷатҳои меъёрӣ, ҳуқуқӣ дар рағбанд ва соҳаи фаъолияти танзими соҳибкории шабакавиро дида баромада, андешарониҳои амиқ кардааст.

Сарчашмаи маълумотҳо маводи расмӣ нашргардидаи Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, сарраёсати он дар вилоятҳо, аз ҷумла вилояти Суғд, нашрияҳо, нашриёти расмӣ, маълумотҳои ҷорӣ корхонаҳо, инчунин, маълумотҳои аввалини ҳисоботи корхонаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд.

Навгонии илмӣ таҳқиқот аз рушди назарияи соҳибкорӣ ва соҳибкории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли соҳибкории шабакавӣ ва пешниҳоди тавсияҳои амалӣ барои истифодаи дар муҳити соҳибкории миллии мебошад.

Натиҷаҳои зерини муҳимтарин навгонии илмӣ таҳқиқот маҳсуб мешавад:

1. Дар асоси **низомбандии** асосҳои назариявии иқтисодиёти шабакавӣ мафҳуми онро боз ҳам ғайр сохта, ҳамчун мукамалтарин навъи ё худ шакли хоҷагидорӣ, тавассути истифода намудани шабакаҳои телекоммуникатсионӣ ташкил намудани навъи дигари истехсолоти инноватсионӣ маҳсуб гашта, дорои самаранокии баланди иҷтимоӣ - иқтисодӣ мебошад, пешниҳод шудааст. Иқтисодиёти шабакавӣ ва шакли калидии он - соҳибкории

шабакавӣ рушди муносибатҳои иқтисодии бозориро дар иқтисодиёти милли таъмин менамояд.

2. Дар натиҷаи арзёбии сармояи зеҳнии иқтисоди шабакавӣ **муайян гаштааст**, ки ташаккул ва рушди иқтисодиёти шабакавӣ ва соҳибкории шабакавӣ аз дараҷаи афзоиши истифода бурдани иттилоот алоқаманд мебошад, ки барои иштироки иқтисоди милли ҳамчун субъекти баробар шароит фароҳам меорад. Зеро доираи фаъолияти соҳибкории шабакавӣ дар минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳоло «нокифоя» буда, асосан фаъолияти соҳибкорӣ дар соҳаи истеҳсоли ва соҳибкорӣ дар соҳаи тиҷоратӣ ба назар мерасад.

3. Барои арзёбии самаранокии фаъолияти соҳибкории шабакавӣ усуле **пешниҳод шудааст**, ки ба низоми нишондиҳандаҳои асосии соҳибкорӣ асос дорад: зичӣ ва дараҷаи ҳамохангии шабака, зичӣ ва устувории робитаҳои тиҷоратӣ, тавозуни сохторӣ, дараҷаи расмисозии робитаҳои тиҷоратӣ дар соҳибкории шабакавӣ.

4. **Собит гаштааст**, ки такмили сохтори рушд ва ташаккули соҳибкории шабакавӣ ба афзоиши самараи ҳамкории давлат ва ҳам бизнес, пешгӯӣ ва ҳам ташаккули амалкарди соҳибкории шабакавӣ ва таъсири навҳои инноватсионӣ вобастагӣ дорад. Танзими давлатии соҳибкорӣ барои ҳамгирии ҷанбаҳои тиҷоратӣ ва ғайритиҷоратӣ, мавҷуд будани асимметрия ё маълумоти нокифоя ва эҳтимолии истифода ва ғайраро ба назар гирифта, ба рушди он таъсир мерасонад.

5. **Муайян карда шудааст**, ки роҳҳои баландсозии самараи фаъолияти соҳибкорӣ, аз ҷумла соҳибкории шабакавӣ аз муайянсозии талаботи иқтисодиёти Тоҷикистон, ҳамчунин талаботи иҷтимоӣ, иқтисодии аҳоли, Стратегияи рушд, ҷойгирсозӣ ва ҷобачокунии қувваи истеҳсоли дар ҷумҳурӣ мабут мебошад.

Нуктаҳои зерин асосӣ ҳисобида шуда, барои дифоъ пешниҳод мешавад:

- иқтисодиёти шабакавӣ ва асосҳои назариявии онро тасниф ва ҳам низомбандӣ карда шуд;
- арзёбӣ сармояи зеҳнии иқтисодиёти шабакавӣ қарор гирифт;
- асарбахшии фаъолияти тиҷорӣ шабака дар минтақа мавриди арзёбӣ қарор гирифт;
- заминаҳои беҳбуди механизми тавсеаи тиҷорати онлайн таъйин шуд.
- роҳҳои баланд бардоштани самаранокии рушди шабакаҳои соҳибкорӣ дар вилояти Суғд ва Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шуданд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот дар таъмини назариявӣю методӣ ва мустанад гардонидани тадбирҳои амалӣ ифода ёфта, ба муайян кардани рушди соҳибкории шабакавӣ ва истифодаи босамари он дар минтақа

нигаронида шудааст. Он аҳаммияти фаъолияти соҳибкории шабакавӣ, саноатӣ-шабакавӣ ва тичоратӣ-шабакавии иқтисодии вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор менамояд.

Аҳаммияти амалии натиҷаҳои таҳқиқот дар ҳулосаҳои илмии бадастомада ва пешниҳодҳои мушаххас оид ба татбиқи тадбирҳои минтақавӣ ва ҷумҳуриявӣ оид ба рушди соҳибкорӣ, соҳибкории шабакавӣ дар давраи дигаргунсозӣ бо назардошти хусусият ва сатҳи рушди иқтисодиёти кишвар мебошад.

Муқаррароти назариявии диссертатсия дар МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» дар раванди омӯзиши фанҳои «Назарияи иқтисодӣ», «Иқтисодиёти корхона», «Иқтисодиёти соҳаҳо» бо мақсади тайёр намудани мутахассисони соҳаи иқтисодӣ (маълумотнома дар бораи татбиқи таҳти №01/8360 аз 08-уми декабри соли 2023) ва корхонаҳои саноатӣ-шабакавӣ вилояти Суғд истифода шудааст (маълумотнома таҳти № 22 аз 6-уми декабри соли 2023).

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот. Эътимоднокӣ ва саҳеҳии муқаррароти илмӣ, ҳулосаҳо ва тавсияҳои амалии таҳқиқот тавассути таҳлили пурраи қори муаллифони гуногун дар мавзӯи таҳқиқшуда, СМР то соли 2030, Консепсияи иқтисодиёти рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, «Барномаи саноатикунории босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025», иртиботи маводҳои маҷаллаҳои махсуси соҳавӣ, инчунин маълумоти иқтисодиёти шабакавӣ, соҳибкорӣ шабакавии Ҷумҳурии Тоҷикистон, натиҷаҳои назарсанҷии муаллиф ва истифодаи дурусти усулҳои системавии ҳалли мушкилот таъмин карда шудааст. Ҳулоса ва тавсияҳо, ки дар асоси таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқотҳои назариявӣ ва таҷрибавӣ пешниҳод карда шуданд, ба мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот мувофиқ мебошанд.

Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Навгонӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот ба бандҳои зерини шиносномаи Комиссияи олиии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ихтисоси 08.00.06.06 – Иқтисодиёти соҳибкорӣ мутобиқ аст: 1. Рушди назария ва методологияи соҳибкорӣ; 4. Пешгӯии тағйироти сохтории рушди соҳибкорӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ; 5. Таҳқиқи фаъолияти соҳибкорӣ дар ягонагии унсурҳои асосии он: шахсӣ, иқтисодӣ, ташкилӣ-идорақунӣ; 6. Ташаккул ва рушди шаклҳои гуногуни соҳибкорӣ: аз рӯйи аломатҳои ташкилӣ-ҳуқуқӣ; аз рӯйи миқёси фаъолияти соҳибкорӣ (истеҳсолӣ, тичоратӣ, молиявӣ, миёнаравӣ ва ғ.); 13. Ташкили низоми ҳамкории соҳибкории хурд ва калон. Ташаккул ва рушди соҳибкории шабакавӣ бо назардошти мақсаднокии иқтисодии он. Франчайзинг ҳамчун намуди махсуси фаъолияти соҳибкорӣ; 23. Самаранокии фаъолияти соҳибкорӣ ва роҳҳои баланд бардоштани он.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Ҳамаи марҳилаҳои амалигардонии таҳқиқоти диссертатсионӣ бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шуданд. Диссертатсия кори мустақилонаи илмӣ–таҳқиқии муаллиф ба ҳисоб меравад. Аз ҷониби унвонҷӯ ба таври мустақилона аҳамияти мавзӯ асоснок ва мақсаду вазифаҳои таҳқиқ муайян шудаанд, асосҳои назариявӣ рушд дода шуда, тавсияҳои илмиву амалӣ оид ба рушди соҳибкории шабакавӣ ва иқтисодёти шабакавӣ коркард гардидаанд. Муаллиф ба рушди концепсияи иқтисодёти шабакавӣ, соҳибкории шабакавӣ ва идоракунӣ ҳамчун парадигмаи рушди иқтисодиёти кишвар саҳми назаррас гузоштааст, ки дар ҳаллу фасли муаммоҳои иҷтимоию иқтисодии миллӣ инъикос мегардад.

Тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар силсилаи маводи конференсияҳои гуногун байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ ва дохилӣ аз ҷумла «Дастоварди муҳаққиқон» (ш. Хучанд, соли 2016), «Уфуқи илмӣ» (ш. Хучанд, соли 2017), «Технологияҳои иттилоотӣ ва нақши он дар рушди иқтисоди рақамӣ» (ш. Хучанд, 28 декабри соли 2022), «Равишҳои муосир ба азхудкунии муштараки технологияҳо ва имкониятҳои фазои кайҳонӣ дар таъмини рушди технологӣ, инноватсионӣ ва рақамикунони истехсолот дар хошияи амалишавии ҳадафҳои стратегии давлат» (ш. Кӯлоб, 23 декабри соли 2023) баррасӣ шудаанд. Вобаста ба мавзӯи таҳқиқ дар конференсияҳои илмӣ-амалии ҳарсолаи апрелии омӯзгорони МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров» маърузаҳо кардааст.

Интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия. Нуктаҳои асосии диссертатсия дар 15 мақола дар ҳаҷми умумии 5,6 ҷ. ҷ. инъикос гардидаанд, ки аз ҷумлаи онҳо 8 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чоп расидаанд.

Сохтор ва ҳаҷми рисола. Таҳқиқоти диссертатсионӣ аз муқаддима, се боб, хулоса, тавсияҳо, феҳрасти адабиёт (160 номгӯй) иборат аст. Он аз 174 саҳифаи матни чопӣ, 36 ҷадвал, 3 диаграмма ва 16 расм иборат мебошад.

Мақолаҳои асосии муаллиф дар робита ба мавзӯи таҳқиқот:

А) Интишорот дар нашрияҳои илмие, ки аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд:

[1-М] Эшбоев Ж.А. Практика использования зарубежного опыта использования инноваций в сетевой экономике. [Текст] / Ж.А Эшбоев, М.М.Исмаилов, Ш.М.Исмаилов // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. Хучанд. - 2016. №3(38). – С.139-148. ISSN 2077-4974.

[2-М] Эшбоев Ж.А. Внешнеэкономическая деятельность Республики Таджикистан в годы суверенитета. [Текст] / Ж.А Эшбоев, М.М. Исмаилов,

И.А. Саттаров// Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. Хучанд.-2016. №4(39)-С.192-198. ISSN 2077-4974.

[3-М] Эшбоев Ж.А. К вопросу о повышении конкурентоспособности промышленных предприятий. [Текст] / Ж.А. Эшбоев, М.М. Исмаилов, Т.Х. Каримова// Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. Хучанд.-2017. №4(43)-С. 81-87. ISSN 2077-4974.

[4-М] Эшбоев Ҷ.А. Мақоми сохтори шабакавии инноватсионӣ дар шароити иқтисодиёти бозорӣ. [Матн] / Ҷ.А Эшбоев, М.М. Исмаилов// Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе. 2023. №1(45) -С. 148-154. ISSN 2308-054X.

[5-М] Эшбоев Ҷ.А. Мазмун ва роҳҳои ташаккулёбии соҳибқорӣ шабакавӣ. [Матн] / Ҷ. А Эшбоев // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе 2023. №3(48) -С. 302-306. ISSN 2308-054X.

[6-М] Эшбоев Ҷ.А.Оид ба таҳқиқи хусусиятҳои рушди иқтисодиёти шабакавӣ [Матн] / Ҷ. А Эшбоев // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. Хучанд.-2023. №3 (66) -С. 191-195. ISSN 2077-4974.

[7-М] Эшбоев Ҷ.А. Муҳити институтсионали ва таҷрибаи хориҷии рушди соҳибқорӣ шабакавӣ. [Матн] / Ҷ.А Эшбоев // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе 2023. №4/1(49) -С. 167-176. ISSN 2308-054X.

[8-М] Эшбоев Ҷ.А. Аҳамияти корхонаҳои шабакавӣ дар иқтисодиёти рақамӣ [Матн] / Ҷ.А Эшбоев // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе 2024. №2(52) -С. 142-148. ISSN 2308-054X.

Б) Дар дигар нашрияҳо:

[9-М] Эшбоев Ҷ.А. Нишондиҳандаи системаи бехатарии иқтисодӣ [Матн] / Ҷ.А. Эшбоев // Муаммоҳои рушди устуворонаи иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон. (Ҷилди III). Хучанд. -2014. с.353-359.

[10-М] Эшбоев Ж.А. Причины развития сетевой экономики в транзитивных условиях [Текст] / Ж.А. Эшбоев // Дастоварди муҳаққиқон (маҷмуаи мақолаҳои олимони факултети молияи ДДҲБСТ). Хучанд. -2016. с.184-190.

[11-М] Эшбоев Ж.А. К вопросу о эволюции сетевой экономики [Текст] / Ж.А. Эшбоев // Дастоварди муҳаққиқон (маҷмуаи мақолаҳои олимони факултети молияи ДДҲБСТ). Хучанд. -2016. с.190-196.

[12-М] Эшбоев Ж.А. Вопросы рыночного интеграционного взаимодействия в науке [Текст] / Ж.А. Эшбоев, М.М. Исмаилов // Уфуқи илмӣ (маҷмуаи мақолаҳои устодон ва магистрантони факултети телекоммуникатсия ва технологияи иттилоотӣ). Хучанд. - 2017. с.131-136.

[13-М] Эшбоев Ж.А. Вопросы рыночного интеграционного взаимодействия в науке [Текст] / Ж.А.Эшбоев, А.Л.Кадыров, С. Саидова// Известия Исык-Кульского форума бухгалтеров и аудиторов стран центральной Азии. Беш-

кек-2018 №4-2(23)- С. 55-58. ISSN:1694-7347 [Захираҳои электронӣ]. - <https://elibrary.ru/item.asp?id=36716333>

[14-М] Эшбоев Ҷ.А. Сохтори шабакаи инноватсионӣ дар иқтисодиёти рақамӣ [Матн] / Ҷ.А. Эшбоев // Технологияҳои иттилоотӣ ва нақши он дар рушди иқтисоди рақамӣ (Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии “Технологияҳои иттилоотӣ ва нақши он дар рушди иқтисоди рақамӣ” бахшида ба 30-солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, 90-солагии МДТ “ДДХ ак.Б.Ғафуров”). Хучанд. -2023. с.263-269.

[15-М] Эшбоев Ҷ.А. Механизми рушди соҳибкории шабакавӣ [Матн] / Ҷ.А. Эшбоев, М.М. Исмоилов// Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Равишҳои муосир ба азхудкунии муштараки технологияҳо ва имкониятҳои фазои кайҳонӣ дар таъмини рушди технологӣ, инноватсионӣ ва рақамикунонии истеҳсолот дар ҳошияи амалишавии ҳадафҳои стратегии давлат» бахшида ба 20 солаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва дақиқ барои солҳои 2020-2040 (22-23 декабри соли 2023) Кӯлоб -2023. С-253-257.

Баҳодиҳии иҷроӣ диссертатсия. Диссертатсияи Эшбоев Ҷонибек Абдумаликович дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли соҳибкории шабакавии вилояти Суғд)» мубрам буда, дар сатҳи баланди илмӣ навишта шудааст.

ХУЛОСА:

1. Кори диссертатсионии Эшбоев Ҷонибек Абдумаликович дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли соҳибкории шабакавии вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.06.06 - Иқтисодиёти соҳибкорӣ, ба талаботҳои ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267)» ҷавобгӯ ҳисобида шавад.

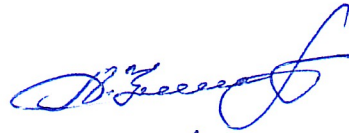
2. Кори диссертатсионии Эшбоев Ҷонибек Абдумаликович дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли соҳибкории шабакавии вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.06.06 - Иқтисодиёти соҳибкорӣ, бо дарназардошти ислоҳи камбудихои ошкоргардида, барои муҳокима ба Шурои диссертатсионии БД. ҚОА–063 дар назди Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи васеи ғайринавбатии кафедраҳои “Назарияи иқтисодӣ” ва “Технологияҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёт”-и МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» аз 21 юни 2024, таҳти №11 қабул гардидааст.

Натиҷаи овоздиҳии кушод: Тарафдор - 19 нафар, Зид - Нест, Бетараф - Нест.

Раиси чаласа,

мудири кафедраи назарияи иқтисодӣ д.и.и., профессор

Алиҷонов Ҷ.А.

Мудири кафедраи

технологияҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёт, н.и.и., дотсент

Раҳимов Ҷ.А.

Муқарриз:

Профессори кафедраи назарияи иқтисодии

Донишкадаи иқтисод ва савдои

Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон, д.и.и.

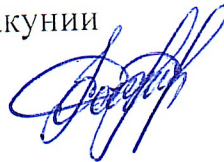
Азимов А.Ҷ.

Муқарриз:

Дотсенти кафедраи иқтисодиёт ва идоракунии

Донишкадаи кӯхию металлургии

Тоҷикистон

Саидов М. К.

Котиби чаласа,

омӯзгори калони кафедраи назарияи иқтисодӣ

Абдурахмонова Н.М.

Имзои д.и.и. профессор Азимов А.Ҷ – ро тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДИС ДДТТ

Маҳмудов Ш.

Имзои н.и.и., дотсент М.К. Саидов – ро тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

Донишкадаи кӯхию металлургии

Тоҷикистон н.и.т., дотсент

Имзоҳои Алиҷонов Ҷ.А., Раҳимов Ҷ.А., Абдурахмонова Н.М. – ро тасдиқ менамоям.

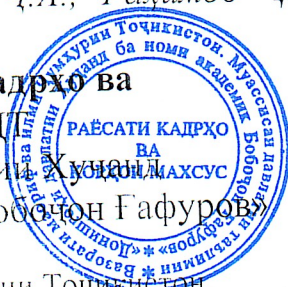

Мўминова М.

Сардори раёсати кадрҳо ва

корҳои махсуси МДТ

«Донишгоҳи давлатии ҳуҷраи махсус ба номи академик Бобочон Ғафуров»

З.С. Ҳусейнова

Суроға: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон,

вилояти Суғд, ш.Хучанд,

гузаргоҳи Мавлонбеков 1.

Телефон: (+992 3422) 6-52-73,

Факс: (+992 3422) 6-75-18.

Е – mail: hgu-rector@hgu.tj.